Rok IV. Wtorek dnia 26 Września 1922 roku. № 217.

Kurjer Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNO SPOŁECZNO LITERACKI

Prenumerata wynosi z odbieraniem w Administracji miesięcznie 850 mk., z odnoszeniem i przesyłką pocztową 950 mk. Ceny ogłoszeń pierwsza strona za wiersz odnoszpaltowy lub jego miejsce 160 mk., druga i trzecia 140 mk., czwarta 120 mk. za wiersz nonparelowy. Ogłoszenia w tekście przed kroniką i pod telegramami 140 mk. za w ersz. Nekrologi po marek 140 za wiersz. Drobne ogłoszenia, po 40 marek za wyraz. Ogłoszenia zagraniczne o 100 % droższe.

Cena 40 mk.

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa ul. N. P. Marji 41, otwarta codziennie od g. 9 rano do 7 w. Telegraf. „Kurjer—Częstochowa". Telefon 4. Nadesłanych rękopisów, z wyjątkiem zastrzeżonych. Redakcja nie zwraca. Na zasadzie uchwał Zjazdu Zw Prasy prowincjonalnej, wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Członkowie i Sympatycy **Zw. Lud. Nar.** sprawdzajcie spisy wyborców!

LISTA № 8.

Częstochowa, 25—9—22.

Blok narodowy zgłosił na ręce generalnego komisarza wyborczego listę państwową do Sejmu i Senatu. Lista ta została oznaczona nr. 8 i tym numerem opatrzone będą wszystkie listy okręgowe Związku Chrześcijańskiego Jedności Narodowej. Na miejscach naczelnych listy widnieją dwa sztandarowe nazwiska: Korfanty i Trąmpczyński. Prócz nich, nazwiska naj bardziej znane, najbardziej zasłużone i reprezentujące wszystkie stany narodu naszego. Pod sztandarem Jedności Narod. pójdą więc do urn wyborczych wszyscy ci, których serc i ducha nie dotknęła zaraza haseł międzynarodowych, który przez solidarność wszystkich klas i warstw chcą stworzyć siłę nie do zdobycia i Polskę z odmętów na czyste wód fale wyprowadzić.

Zmiana systemów rządów w Polsce i ludzi, którzy na czele Państwa stoją, a, jak cała ich działalność dowiodła, zajmować tych stanowisk nie powinni— musi być pierwszym postulatem Bloku Narodowego i od tego ani na krok odstąpić nie wolno.

Od urzeczywistnienia tej kardynalnej zasady rozpoczęcia w innych gwarunkach nowego życia kraju, zależy uzdrowienie zabagnionych stosunków gospodarczych i społecznych w Polsce. Od tego zależy pokonanie trapiącej wszystkich drożyzny i tylu innych wielce dotkliwych bolączek.

Za dni już kilka złożona ma być i w naszym okręgu wyborczym lista nr. 8. Chcemy, więcej nawet, żądamy, aby na liście tej znalazły się nazwiska kandydatów najodpowiedniejszych, najlepszych. Listę taką trzeba ułożyć w porozumieniu z tymi wszystkimi, którzy w sprawie tak ważkiej mają coś do powiedzenia.

Żądamy, by na liście nr. 8 w okręgu naszym były nazwiska ludzi o szerokich horyzontach myśli, obywateli, obejmujących wzrokiem potrzeby całego narodu. Tylko takich, którzyby całkowicie dobru ogólnemu się oddali, nawet z uszczerbkiem dobra własnego, możemy poprzeć i tylko tacy powinni wejść do Sejmu i Senatu. Nie moglibyśmy też zupełnie popierać ludzi, który „w ostatniej chwili" jak grzyby po pierwszym deszczu przedwyborczym wyrośli, a których dotychczas sprawy polityczne ani ziębiły, ani grzały.

A. Paciorkowski.

Uwadze P. P. Przemysłowców i Rzemieślników

OBRABIARKI

z zapasów wojskowych (Romorantin) znajdujących się w Alesandrowie Kujawskim **sprzedaje** Oddział Likwidacji Demobilu Wojskowego „DEMAT" Warszawa, Królewska № 25

Szczegóły patrz:

„DEMOBIL", zeszyt specjalny № 2.

Termin składania ofert 18 października 1922 roku.

WIEC Narodowej Organizacji Kobiet w Częstochowie

odbędzie się **w Ognisku Robotniczem** ul. Krakowska 13, **we środę**, dn. 17 września o godz. **6-ej i pół,** z łaskawym współudziałem p. **Puzynianki** z Warszawy.

Uprasza się o jaknajliczniejsze przybycie kobiet-polek, którym dobro Ojczyzny leży na sercu.

Wejście bezpłatne za imiennemi biletami, które są wydawane u Dr. Wasilewskiej II Aleja 20 i w sklepie p. f. „Janina" u p. Białkowskiej II Aleja 37.

Wiekowe męczeństwo Polski.

X

Zakazano odpustów z dawien dawna przez lud okolicznych parafji liesnie nawiedzianych — miejsca cudowne poszły w zapomnienie. W Stołbcach, mińskiej gubernji, był klasztor Dominikanów. Moskale zabierają ten kościół i przemieniają na cerkiew schyzmatycką. Lud przestaje uczęszczać do tej przerobionej na cerkiew świątyni, chociaż ona posiada drogie mu szczątki bł. Fabjana, przed którym od wieków się modlił.

Życie duchownie ścisnęła wszędzie myśl ruska tak, że katolicy swobodnie odetchnąć nie mogli. Na Litwie, Żmudzi i Małopolsce tj. Wołyniu, Podolu i Ukrainie księża świeccy nie mogli zjeżdżać się do swego dziekana na rekolekcje doroczne a tembardziej na odpusty doroczne, chyba za zezwoleniem w każdym wypadku miejscowego sprawnika. Pamiętamy i na Jasnej Górze wypadki, kiedy naczelnicy straży ziemskiej, a następnie policmajstrowie jak Niemiec Nerlich wyszukiwali księży, a gdy który okazał się bez paszportu swego gubernatora, czy naczelnika, takowych zapisywali i ściągali kontrybucję. Wszystkie zakłady religijne przy kościołach parafjalnych zniesiono, wszystkie dobroczynne stowarzyszenia rozpędzono — tak, że starcy, wdowy i sieroty polsko katolickie prawie wszędzie przytułku nie miały. Urzędownie nazwane rady miejskie, powiatowe, czy gubernialne dobroczynno publicznej na urągowisko nie dcli utworzone były na to, by okradać fundusze, przeznaczone na utrzymanie przytułków wszelkich.

Nic dziwnego, że Kornel Ujejski, ze zbolałą duszą woła do Boga, aby pomścił krzywdy nieszczęśliwych.

Wytęp ich Panie bo ręka człowieka
Na zemstę tak wielką za miękka
I od nich jakoby od trądu ucieka
I skalać dotknięciem się lęka,..

Dodaj nam siły Panie, bo w ciężkiej tej walce
Złoczyńcy przewagą się szczycą,
Nad nimi przewaga, potęga i chwalce
Wzlatują, jak sępy nad lwicą,
A wiernym w ślad idzie nędza i strapienie,
I śmierć w barłogu Łazarza..,

Religja, oświata, dobre uczynki, były prześladowane. Wszędzie upatrywano rewolucję, wszędzie starano się spodlić ducha narodowego. Jeszcze namiestnik Paszkiewicz, który postrachem był Polski, stara się skazić narodowe obyczaje, by społeczeństwu godność odebrać i tym sposobem je ubezwładnić. Baletnice i publiczne nierządnice przy pomocy oberpolicmajstra Warszawy i dyrektora teatrów Abramowicza były szczególniej protegowane, często zapraszano je do zamku, wyprawiano im festyny i zachęcano, aby deprawowały młodzież. A ta deprawacja młodzieży wielce podobała się cesarzowi, gdy bowiem przybył do Warszawy, widząc się w Łazienkach otoczonym przez baletnice, wypowiedział do otoczenia następujące słowa: „To moja przyboczna straż bezpieczeństwa i gwajdja w tym kraju."

Obchodu uroczystych procesji po za murami kościoła zabroniono, tak, że od roku 1864 nigdzie już ani w miastach, ani po wsiach w 9 gub. zabranych nikt procesji katolickiej po mieście lub wiosce na Boże Ciało i dni krzyżowe oraz św. Marka nie widział.

Z rozkazu satrapów moskiewskich Kaufmana i Bezakg usunięto krzyże i figury świętych na placach i przy drogach stojące, a usunięto je często w barbarzyński sposób. W mieście Trokach w środku miasta na wysokim słupie marmurowym, stała drewniana figura św. Jana Nepomucena przed laty kilkudziesięciu postawiona. Miejscowy sprawnik w kwietniu 1865 polecił zdjąć ją, a rozkaz ten spełniono w sposób godny wiernego sługi niegodziwego pana. Zarzucono powróz na szyję figury, zwalono ją z hukiem na ziemię wśród potoku obelżywych słów i naigrawania oficerów i żołdactwa. Zgromadzony lud z przerażeniem patrząc na to widowisko, oniemiał z bólu, jęcząc i płacząc. Następnie począł zbierać ułamki i drzazgi. W tejże wchwili wypadły dwie sotnie kozaków, klując i tratując, rozpędziły tłumy, uśmierciwszy na miejscu kilkanaście osób. Na miejscu figury umieszczono drewnianą kulę, a na niej dwugłowego orła. To samo zrobiono w mieście Stokliszki, powiatu trockiego.

O. Alfons Jędrzejewski.

(D. c. n.)

Tanio bo w prywatnem mieszkaniu!

Na nadchodzący sezon zimowy

POLECA

— EMILJA —

Lewinowa i S-ka

w ogromnem wyborze wełny Gabardiny, Bostony, Jedwabie, Trykotiny w różnych kolorach oraz wełny na mundurki szkolne, Płótna, Płócienka, — — — Flory, Flandety. — — —

II Aleja 40 — piętro front

Wejście z ulicy.

Tanio bo w prywatnem mieszkaniu!

Ciekawe wiadomości.

— Instytut Rockfellera zaprosił kilkunastu uczonych francuskich do Ameryki w celu zbadania nowozałożonych laboratorjów chemicznych.

— B. książęta Cyryl i Mikołaj mają się zjechać 5 października w Budapeszcie aby tam omówić warunki ewentualnej rekonstrukcji Rosji i „niewygasłych" praw do tronu.

— Przyszła cesarzowa japońska (narzeczona następcy tronu) zamówiła sobie wyprawę ślubną u krawców paryskich i londyńskich.

— We Francji wzrasta zainteresowanie aeroplanami bez motoru. „Matin" wyznaczył za najlepszy lot nagrodę w kwocie 250.000 fr.

— W Kansas City podczas wyścigów automobilowych zabił się najlepszy szofer amerykański Charles Roscoe.

— Rząd sowiecki sprzedał — stosownie do doniesień z Rygi — Niemcom 20 okrętów wojennych, które rzekomo mają być przerobione na handlowe.

W kotle wyborczym.

Częstochowa, 25- 9—22.

Wraz ze zbliżaniem się terminu wyborów do Sejmu rośnie z dniem każdym nietylko liczba pretendentów do stolców poselskich, ale i osób, które rzekomy wpływ swój w pewnych kołach pragną wyzyskać w sposób dla siebie najwygodniejszy, odgrywając śmieszną rolę protektorów partji lub jednostek. Trzeba wyznać otwarcie, iż mało naogół wyrobione politycznie społeczeństwo nasze stanowi doskonały teren dla łowienia rybek w mętnej wodzie. Więc nic dziwnego, że ten i ów „z bożej łaski“ polityk nie mający zielonego pojęcia o sprawach państwowych, gwałtem wysuwa pustą głowę ponad tłum, chcąc być podziwianym, jażeli—oczywiście— w tym pchaniu się naprzód nie odgrywają roli inne poboczne, bardzo niekiedy osobiste względy.

Wszystkie te nowe występujące dopiero dziś na arenę polityczną wielkości przez czas trwania Sejmu nie zajmowały się bynajmniej polityką, ani też nie pracowały na terenie uświadamiania mas.

Dziś dopiero zjawiają się, jak deus ex machina i wyzyskując ciemnote ludzką, przy pomocy haseł demagogicznych chcą zdobyć mandaty lub wpływy.

Podobno generałowie rodzą się podczas wojny. Ale próżno byśmy chcieli szukać tych swego rodzaju generałów wśród wypływających na wierzch w okresie walk wyborczych szumowin. Są to raczej bezczelne jednostki, które w prawdziwych, cztery lata trwających walkach udziału żadnego nie brały, a dziś zjawiają się do podziału łupu, żądając dla siebie cząstki najlepszej.

Co na to powie społeczeństwo? Jak przyjmie zabiegi tych panów? Czy znajdziemy w sobie dość siły, by dać jedyną odpowiedź, na jaką zasłużyli, t. j. pokazać im drzwi?

Powinniśmy raz nareszcie zrozumieć, że godność poselska, jest wyrazem najwyższego zaufania społeczeństwa, zaufania, zdobytego mozolną i długą pracą dla dobra Ojczyzny, Mandatem takim obdarzać krzykacza wiecowego, człowieka, o którym nic wogóle dobrego powiedzieć nie można, jest poprostu zbrodnią.

I nie wierzcie tym panom, co na wiecach dzisiejszych złote góry obiecywać wam będą, bo doprawdy, śmiech pusty porywa, gdy się słyszy mowy tych świeżo upieczonych wielkości, a na płacz się zbiera, gdy się widzi, że te puste słowa, napstrzone frazesami bezsensownymi, znajdują poklask tłumu bezkrytycznego.

Pos. Zagórski walczy z komunistami.

Na niedzielę w sali fabryki „Częstochowianka“ zapowiedziany został wiec Związku proletarjatu miast i wsi, czyli zamaskowanych komunistów, którzy idą do Sejmu mając na czele swym takich zbrodniarzy i zdrajców kraju jak osławiony Dąbal i Łańcucki.

Do zebranych przemawiali: tow. Tuchowski zdeklarowany bolszewik, który usiłował przekonać cierpliwych swych słuchaczy, że jedyną grupą mogącą reprezentować ogół robotniczy w Sejmie są komuniści. Odpowiadał mu przedstawiciel P. P. S. p. Chojnacki i inni.

Na wiec przybył też poseł Zagórki, który za swój obowiązek poczytywał sobie zjawić się w tem środowisku robotniczem, w którym usiłują odegrać pewną rolę w akcji wyborczej najwięksi wrogowie państwa i fałszywi przyjaciele robotników a plenipotenci spółki „Lenin i Trocki i Ludendorf“.

Już samo wejscie posła Zagórskiego na salę wywołało wściekłość wśród komunistów z P. P. S.

Niemal godzinę trwał wrzask, wycie — niemal godzinę spiewano „czerwonego“ i hymn „Międzynarodówki“, a z gardzieli wyjców komunistów padały wciąż okrzyki: „zdrajca!“ „wyrzucić go!“ „zabić go!“. Pomimo tej zjednoczonej opozycji i pomimo bardzo wrogiego nastroju względem jego osoby poseł Zagórski nie stracił najzupełniej zimnej krwi, wszedł na mównice i głosem donośnem, zagłuszając znów powstający hałas przemówił, starając się przekonać robotników o szkodliwej robocie komunistyczno-socjalistycznej N. P. R. Mówili też pp.: Evert i Piekarski.

Z całego wiecu odnieśliśmy wrażenie, że robotnik polski nie da się wziąć na lep frazesów agentów bolszewickich i że jako jedyni zwolennicy listy komunistycznej, oddadzą swe głosy za nią li tylko ci płatni agenci.

W każdym razie ostrzec należy społeczeństwo przed tą zbrodniczą robotą, bowiem komuniści mają do swego rozporządzenia setki miljonów marek, rzucanych im na wybrry w Polsce z Moskwy i Berlina.

Kronika.

Z karty żałobnej. W ub. tyg. zmarł w Warszawie sędzia wydziału odwoławczego Sądu Okręgowego ś. p. Antoni Goczałkowski, pozostawiając po sobie szczery żal, jako dobry człowiek i sędzia doświadczony.

Sędzia G. po ukończeniu wydziału uprawnego w uniwersytecie warszawskim był sędzią w Rosji, a po zmartwychwstaniu Rzeczypospolitej Polskiej objął stanowisko sędziego okręgowego w Częstochowie a następnie w Warszawie.

Listy wyborcze.

Dotychczas zgłoszono następujące listy państwowe, które otrzymały kolejne numery:

1) Piastowcy z Witosem, Ratajem, Dąbskim na czele, na liście tej figurują nadto belwederczycy: Wojciechowski, adjutant Naczelnika Państwa, płk. Switek-Miedziński i t. d.

2) Socjaliści z Daszyńskim i Diamandem na czele.

3) Wyzwoleńcy z Thuguttem, Stolarskim i Nocznickim, ministrami t. zw. rządu lubelskiego i Moraczewskiego.

4) Związek robotniczy żydowski (Bund z radnym Warszawy Ehrilichem, są to sympatycy komunistów.

5) Komuniści, występujący z listkiem figowym jako „Związek proletarjatu wsi i miast“ z Łańcuckim i Dąbalem na czele.

6) Rady ludowe z Małowieskim i Zalewskim.

7) N. P. R. z Chądzyńskim, Wachowiakiem, Fichną, Jankowskim, Roguszczakiem.

8) Blok narodowy (Jedność narodowa).

(№ 9 w myśl ustawy nie istnieje, cyfry w druku: 6 i 9 mogłyby wywołać nieporozumienie).

10) D. U. P., t. j. downarowiczowska unja państwowa z różnymi byłymi i obecnymi ministrami: Iwanowski, Baworowski, Chodźko, Darowski, Makowski, Jastrzębski, Janicki, Loewenstein itd.

11) Poalej-sjoniści.

12) Centrum (skulczycy), ze Skulskim na czele.

Z ruchu przedwyborczego.

Konferencja polityczna rzemieślników.

W niedzielę ub. odbyła się w lokalu Stow. Rzem. Przem. w Częstochowie konferencja przedwyborcza dla rzemieślników.

Obrady zagaił prezes Stow. p. S. Smuga, zawiadamiając na wstępie zebranych o nieprzybyciu delegatów z Warszawy. Kolejno przemawiali: pp. A. Januszewski, adw. Zawadzki, Więcławski i Łochowski. P. A. Januszewski wyjaśnił stanowisko Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej wobec zbliżających się wyborów.

P. adw. Zawadzki zobrazował czteroletnią działalność ustępującego Sejmu oraz działalność Rządu, wykazując, że w Rządzie polskim od samego powstania państwa dominowały wpływy lewicy, bo nawet za rządów Paderewskiego, Skulskiego i Ponikowskiego skład ministerjów był w większości lewicowy, a wpływy Belwederu decydowały zawsze w najważniejszych momentach. Następnie p. Zawadzki, mówiąc o ukształtowaniu się stronnictw wyborczych, przeszedł do sprawy Centrum Polskiego, mającego jakoby na celu przyczynienie się do stworzenia się większości w przyszłym Sejmie. Wychodząc z założenia, że dotyczasowa polityka grupy Skulskiego, z której powstało Centrum Polskie, nie budzi najmniejszego zaufania, gdyż spełniała w Sejmie rolę języczka u wagi, przechylającego się w tę stronę, po której była większość. Centrum Polskie nie posiada dziś wyraźnego oblicza i może równie dobrze przechylać się na stronę prawicy jak i lewicy. Jest to Centrum ruchome, lawirujące między ugrupowaniami politycznymi i jako takie nie może być traktowane poważnie.

W dalszym ciągu p. Więcławski nawoływał wszystkich rzemieślników, którym sprawa ojczysta leży na sercu, aby przystąpili do urn wyborczych pod sztandarem Chrz. Zw. Jedności Narodowej.

P. Łochowski piętnując stanowisko Centrum Polskiego wyraził oświadczenie w imieniu ogółu rzemieślników polskich, że do wyborów przystąpią solidarnie jedynie pod sztandarem Jedności Narodowej.

Zebrani postanowili zwrócić się do członków Zjednocz. Ludowego z wezwaniem przystąpienia do Chrześć. Zw. Jedności Narodowej.

Konferencję zakończono wybraniem dwu członków do Komisji Wyborczej. Wybrani zostali pp. S. Smuga i T. Smołucha.

Jak pracuje P. P. S. W niedzielę ub. odbyło się w różnych miejscach pow. częstochowskiego 12 wieców przedwyborczych. W poniedziałek zaś odbędzie się 6 wieców w różnych fabrykach w Częstochowie.

Szkoła rzemieślnicza.

Przy Stowarzyszeniu Rzemieślniczo-Przemysłowym powstaje szkoła dla młodzierzy rzemieślniczej. W przyszłości warunkiem otrzymania świadectwa z ukończenia praktyki będzie okazanie się świadectwem z ukończenia szkoły rzemieślniczej. Do szkoły przyjmowane będą dzieci członków Stowarzyszenia w wieku od lat 14 do 18.

Pokątne biuro próśb. Komisarjat I Policji Państwowej komunikuje, że w dniu 21 b. m. spisany został protokuł na Tomasza Szera, zam. przy ul. Kordeckiego nr. 80 za zajmowanie się pokątnem pisaniem próśb i skarg oraz pobieranie wygórowanych sum za uskuteczniańie tych czynności. Sprawę skierowano do Sądu Pokoju I Okręgu w Częstochowie.

Zamach na kontrolera. Do siedzącego w kawiarni przy ul. Kościuszki w Zawierciu, Tomasza Latacza, kontrolera fabryki tow. akcyjnego dał nieznany sprawca przez okno dwa strzały rewolwerowe, które zraniły Latacza i siedzącego z nim Wawrzyńca Grabowskiego. Szczęśliwym trafem obydwaj odnieśli rany, nie grożące ich życiu,

Przyczyną zamachu była podobno zemsta za tępienie złodziei fabrycznych przez Latacza. W sprawie tej aresztowano niejakiego Wł. Borkiewicza podejrzanego o dokonanie czynu zbrodniczego.

Miljonówka № 1.463.103.

Numer powyższy wyciągnięto z koła w ostatnim losowaniu 4 proc. państwowej pożyczki premjowej, dn. 23 września.

Usiłowanie defloracji. Zamieszkały w Żarkach pod Myszkowem Jan N, spotkał na ulicy dawniejszą swą narzeczoną Stanisławę S. i czynił jej niemoralne propozycje. Gdy S. nie chciała się zgodzić, N. pobił ją i pokrwawił, usiłując dopuścić się gwałtu. Sprawę skierowano do sądu.

Nielegalne miary. Odebrane zostały przez kontrolera żywnościowego, pojemniki pół litrowe, nielegalizowane i bez cechy, od uprawiających handel mlekiem Dawida Srebrnika, zam. przy ulicy Warszawskiej nr. 35 i Ruchli Zajferd, przy ul. Stodolnianej nr. 26. Winni posługiwania się wspomnianymi pojemnikami przy handlu mlekiem, zostali pociągnięci do odpowiedzialności sądowej. Pojemniki przesłane zostały do Urzędu Wag i Miar celem legalizacji.

Zakłócenie spokoju. Spisano protokuł na Konstantego Sławińskiego, zam. przy ul. Wieluńskiej nr. 50 za ukazanie się w stanie nietrzeźwym w miejscu publicznem.

Wiec w Kamińsku. W niedzielę ub. przemawiał w Kamińsku poseł dr. Antoni Rząd. Wyznaczona sala nie mogła pomieścić zgromadzonych. Zebrano się więc pod gołem niebem. Mówca przebiegł myślą wpólnie z zebranymi wszystko co jest podstawą siły i potęgi Polski i wyliczył główne źródła jej braków i słabości, wskazał drogę do naprawy Rzeczypospolitej i utrwalenia jej bytu. Głośne okrzyki na cześć dr. Rząda były najlepszą zasłużoną nagrodą za odwiedziny Kamińska i za pracę prowadzoną w gronie posłów Zw. Lud.-Nar.

Samosąd.

We wsi Krasice, gmny Kruszyna dokonano kradzieży koni Pawłowi Ziembaczów. Mieszkańcy wsi dokonali samosądu nad złoczyńcami, Jakób Kaleta został zabity pozostających zaś Józefa Kaletę i Wincentego Borala odwieziono do szpitala w Częstochowie.

Napad rabunkowy. Na Aleksandra Plysa, zam. w folwarku, gm. Wancerzów dokonał napadu niewiadomy osobnik, który zrabował mk. 28,740 i zbiegł w niewiadomym kierunku.

Samobójstwo.

Przyczyna brak mieszkania

W sobotę wieczorem w domu przy ul. Panny Marji Nr. 38, powiesiła się w korytarzu na klamce Marjanna Jurczyńska. Przyczyna samobójstwa brak środków utrzymania i brak mieszkania. Zwłoki denatki odwieziono do szpitala miejskiego.

Kradzieże. Lejbusiowi Lewemu w Żarkach skradziono w nocy 31 tys. mk. niemieckich i garderobę, wartości jeden miljon 395 mk.

Zwiedzenie nie obowiązuje do kupna.

Magazyn gotowych ubrań

— pod firmą: —

R. TRAWIŃSKI

zawiadamia,

że nadeszły palta, garnitury, płaszcze gumowe i wełniane, spodnie sportowe. — Obstalunki przyjmuje nadal z własnych i powierzonych materjałów.

Ceny przystępne.

Jedyna w Częstochowie chrześcijańska firma.

Zastępstwo firmy „Kontusz“ z Warszawy.

ZAKŁAD KRAWIECKI

UBIORÓW MĘSKICH i OKRYC DAMSKICH

B. JASIŃSKIEGO

W CZĘSTOCHOWIE, UL. DĄBROWSKIEGO № 15.

Wykonywam solidnie z własnych i powierzonych mi materjałów podług najnowszych angielskich żurnali, garnitury marynarkowe od 30000—35000 Palta jesienne od 35.000, Palta letnie od 40,000, Garnitury sport. od 37.000 Krój najnowszy. Ceny bardzo przystępne. Wykonanie w czasie umówionym. UWAGA! Posiadam obecnie najnowsze towary.

Tabela loterji państwowej.

(nieurzędowa).
Piąta klasa. — 13 dzień.
Główniejsze wygrane.

Mk. 100.000 nrz. 61505.
Mk. 40.000 nr. 64384 81411.
Mk. 25.000 18138 55064 55507 67212.
Mk. 15.000 nr. 5210 28282 24565 26505 40001 55462 56551 60255 96178

Mój feljetonik.

Słuchając na wiecach ognistych przemówień lewicowych kandydatów na posłów do Sejmu, sypiących szczodrze, jak z rogu obfitości, obietnicami — przypomina mi się przypowiastka o pewnym starcu, który umierając, przywołał do siebie rejenta i polecił mu sporządzić testament.

— Na cele dobroczynne — dyktował ów starzec — przeznaczam 15 miljonów marek, na oświatę 10 miljonów, na kościoły tyleż, rodzinie mojej to samo, panu, panie rejencie, za pracę przy sporządzaniu testamentu pięć miljonów itd. itd.

A gdy wreszcie testament skończono, rejent zapytał:

— A gdzie szanowny pan ma ulokowaną gotówkę?

— Gotówkę?... Ja jej wcale nie posiadam—odpowiedział starzec.—To są tylko moje dobre chęci, które winny starczyć za uczynek.

Morał tej przypowiastki?

Poselskie obiecanki — cacanki, a wyborcy radość.

Czy nieprawda czytelniku? AS.

Zdaleka i zbliska.

— **Pomyłka czteromiljonowa.** Pisma wielkopolskie doniosły niedawno o przykrym wypadku, jaki się zdarzył w Poznaniu kasjerowi P. K. K. P. Przez pomyłkę wydał on komuś wiązkę banknotów pięciotysiącznych, zamiast tysięcznych. Powstał wskutek tego niedobór w wysokości 4 miljonówmarek, który oczywiście uważano za niepowetowany.

Jednakże okazało się, że są jeszcze ludzie, zdolni zwrócić nawet tak sutą nadwyżkę dobrowolnie. Pewien przemysłowiec poznański i jego kasjer, wróciwszy z letnich wywczasów i sprawdziwszy stan kasy, zauważyli, iż w czasie ich nieobecności powstała w kasie nadwyżka w wysokości 4 miljonów mk., której pochodzenia nikt objaśnić nie umiał. Dopiero gdy pojawiła się w gazetach wzmianka o pomyłce kasjera P. K. K. P., sprawęna podstawie ksiąg i czeków wyjaśniono i nadwyżkę firma niezwłocznie wpłaciła.

Straszne zderzenie 2-ch pociągów.

Trzy osoby zabite, 21 rannych w tem wielu ciężko.

Pociąg osobowy 912, idący z Sosnowca, wpadł na stacji Ruda Talubska na pociąg towarowy 988.

Nastąpiło katastrofalne zderzenie, które pociągnęło za sobą straszne skutki.

Dwa wagony pociągu osobowego zostały kompletnie zdruzgotane, grzebiąc pod sobą podróżnych.

Inne dwa wjechały jeden w drugi druzgocąc ściany i kalecząc jadących.

Ustalić można tylko jedno nazwisko ofiary. Jest nią Rozalja Madejowa, lat 75, zamieszkała w Warszawie, przy ulicy Stare j 1.

Rannych według dotychczasowego obliczenia jest 21 osób, między nimi bardzo ciężko: Konstanty Madej, syn zabitej, lat 28, który ma zgniecioną klatkę piersiową, wybite zęby i ciężko potłuczone ręce i nogi.

Żona jego, Felicja Madejowa, będąca w szóstym miesiącu ciąży, prócz obrażeń zewnętrznych, dostała wewnętrznego krwotoku i stan jej niemal jest beznadziejny.

Winę według dotychczasowych przypuszczeń ponosi zawiadowca stacji Ruda Talubska, który puścił na stację pociąg osobowy, zanim odszedł towarowy.

W dniu 27 Września (środa) o godz. 6 i pół wieczorem w lokalu Tow. Lekarskiego przy ul. Aleja 31 (lewa oficyna I-sze piętro), odbędzie się

Ogólne Zebranie

członków Polskiego Czerwonego Krzyża oddziału w Częstochowie w drugim terminie, które będzie prawomocne bez względu na ilość przybyłych osób.

Mjejscowy Komitet P. Czerw. Krzyża.

Narodowa Partja Pracy

We środę, dn. 27 b. m. o godz. 6 wiecz.

urządza w Sali Straży Ogniowej

WIELKI WIEC PRZEDWYBORCZY

Rrzemawiać będą: posłowie: **J. Zagórski, Weber** z Pomorza, p. **Skarżyński** i inni.

Robotnicy i inteligenci stawcie się licznie!

ODCISKI brodawki i skórę zgrubiałą na podeszwach bezpowrotnie i bez bólu usuwa „KLAWIOL"
wyrób Labor. Farmac. **„AP. KOWALSKI"** w Warszawie Miodowa 5
Sprzedają wszystkie apteki i składy apteczne.

BACZNOŚĆ!
Pracownia futer, palt, kostjumów i sukien damskich
Michotkówna i Zymkowa
Dąbrowskiego I, m. 6.
przyjmuje zamówienie po cenach **konkurencyjnych.**

ZAWIADOMIENIE.
Niniejszym zawiadamiamy Sz. Klijentelę, że z dniem 25 sierpnia r. b. otworzyliśmy po gruntownym remoncie magazyn nasz z konfekcją i galanterją damską, męską i dziecięcą.
Polecamy na nadchodzący sezon najświeższe modele sukien, bluzek i kapeluszy
Marja Federowicz i S-ka *II Aleja 38.*
CENY KONKURENCYJNE.

Żądajcie wszędzie! **UWAGA!** Żądajcie wszędzie!
WAŻNE DLA GOSPODYŃ
chcecie mieć dobre **mydło** do prania to żądajcie **mydła**
Kromołowskiego i S-ka
z marką fabryczną **Wiewiórka i Dezynfektor.**
Mydło zawiera od 63 do 66 proc. tłuszczu.
Fabryka mieści się ulica Nadrzeczna № 6 w Częstochowie.
W sklepach i składach aptecznych.
W sklepach i składach aptecznych.

Oszczędzajcie pieniądze!
Róbcie swoje zakupy
w najtańszym magazynie bławatnym p. f.
Kornberg i Szumacher
w Częstochowie I Aleja № 11
w podwórzu parter vis-a-vis bramy
Poleca wszelkie towary na wyprawy ślubne jak również na nadchodzący sezon wszelkie wełny, bostony, gabardiny, barchany, flanele, kołdry bajowe, watowe i pluszowe oraz wszelkie płótna białe po cenach fabrycznych.

Zródło Polskie
Jana Radziejewskiego
Krakowska 1, obok Stow. Rolniczego.
poleca towary bławatne, konfekcyjne z fabryki „Częstochowianka" po cenach fabrycznych, gotowe suknie damskie, dziecięce, bieliznę, wyprawy do chrztu, duży wybór bluzek, fartuchów i pończoch.
Najlepsze źródło taniego kupna!
Zwracać uwagę na adres!

PANIE I PANOWIE! WYKORZYSTAJCIE CZAS
teraźniejszej zniżki róbcie
swe zakupy tylko u
J. Rząsińskiego
w Częstochowie Kościuszki 19 a
POLECA: po cenach zniżonych wszelkie białe towary do wypraw ślubnych, wełny i jedwabie, kapy, korty oraz kołdry watowane w dużym wyborze.
Okazicielom niniejszego kuponu specjalnie 2 proc. taniej.

Sensacja! **Sensacja!**
Zawiadamiam Sz. Klijentelę
m. Częstochowy i okolicy,
iż z dniem 1-go Września powiększyłem
— — swój — —
Magazyn i Pracownię Obuwia
Posiadam na składzie wybór gotowego obuwia jako to: męskie, damskie i dziecinne najnowszych fasonów. **Sprzedaje po cenach najniższych.** Przyjmuje obstalunki i wykonywam szybko podług najnowszych modeli.
UWAGA!! W celu zyskania szerszej klijenteli CENY ZNIŻONE od 1 Września do 1 Października od 10 do 20 procent.
Z poważaniem
Czesław Tromczyński
ul. Kościuszki 17, lewa oficyna parter,

W MAGAZYNIE BŁAWATNYM
F. RUSSOCKIEJ
I-sza Aleja № 9.
Nadeszły towary na sezon bieżący: gabardiny bostony, szewioty, jedwabie, trykotiny.
W wielkim wyborze: kapy, kołdry, firanki, obrusy i t. p.
po cenach niskich. **HURT i DETAL.**
UWAGA: W tymże sklepie zakład rysowniczy i roboty ręczne. Najnowsze wzory stylowe rischeleu.

Dr. S. Purski
choroby skórne i weneryczne
ul. Kilińskiego 5.
— — Godziny przyjęć: — —
do 10-ej rano i od 3-ej do 7-ej wiecz
W niedzielę i święta od 8-ej do 11-ej

DOKTOR
PAWEŁ BRONIATOWSKI
ul. Panny Marji 21 (obok teatru Paryskiego)
choroby weneryczne i skórne
Przyjmuje od 9 — 12 i od 4 — 7 po poł.
Panie od 12 — 1 w południe.

Dr. E. Petrykat
choroby skórne i weneryczne
ul. Dąbrowskiego 6.
Godziny przyjęć: od 4 — 7 wiecz.

Lecznica Lekarsko-Dentystyczna i Laboratorjum zębów sztucznych
Lekarzy-dentystów
ARTURA BRONIATOWSKIEGO I MARKA GRÜNA **Częstochowa** ul. Panny Marji (I Aleja) Nr. 8.
Przyjmują codziennie od 9-ej rano do 7 wiecz

Aleksander Jaxa Dębicki
Geometra przysięgły
Kościuszki № 1, mieszkania 3.
Na mocy upoważnienia Ministerjum Robót Publicznych i Głównego Urzędu Ziemskiego, przyjmuje parcelacje, Komassacje, podziały pastwisk i inne pomiarowe roboty.

Kursa Maturalne
Zrzeszenia Nauczycieli
Zapisy przyjmuje się na kurs niższy i wyższy z ukończeniem 4 klas i 6 klas, w lokalu szkolnym
St. Ligęzówny, ul. Kościuszki 9.

Krawiec damski
J. Szubski
II-ga Aleja 39.
wykonywa: palta, kostjumy i futra.
Ceny przystępne!

TEATR ODEON

ooo

Program od wtorku 26-go do czwartku 28-go września r. b.

DENUNCJANTKA

Dramat z życia współczesnego w 5-ciu aktach, **słynnej wytwórni „NORDISK“ w Kopenhadze.**

W wykonaniu najwybitniejszych artystów duńskich.
W roli głównej słynna artystka duńska **KLARA WIETH.**

Nad program: **Fabrykacja wyrobów szklannych**
(Naukowe zdjęcia z natury).

TEATR PARYSKI

ul. Panny Marji 19.

Program od piątku 22 do środy 27 września r.b. włącz.

Szczegółowe streszczenie w programach.

Dla młodzieży dozwolony.

I-sza Serja **„Hrabia Sandorf”** I-sza Serja

p. t. **Tragedja powstańców**

Potężny dramat w 4-ch serjach wytwórni Gaumont w Paryżu, według powieści znakomitego JULES VERNE, w wykonaniu najwybitniejszych artystów scen paryskich **z R. Joube Comedie Francaise** na czele.

Anons: Od Czwartku 28 bm. demonstrowana będzie II-ga Serja obrazu **Hrabia Senddorf** p. t. Walka o miljony.

KINO „NOWY“

II-ga Aleja № 43.

Program od czwartku 21 do wtorku 26-go września.

Ostatni seans o 9 i pół wiecz.

Szczegóły w programach.

ZEMSTA

Wzruszający dramat w 6 częściach osnuty na tle premjowanej powieści **de Trevi II-a** p. t. **„BICZOWANA“,**

w roli głównej artysta dramatyczny **Henry Maer**

1. W palarni opium. 2. Niewinnie oskarżony. 3. Tajemnica Persa. 4. Wyznanie. 5. Wyjaśnienie przygody. 6. Samobójstwo.

Bajeczna gra. — — — Zajmująca treść.

ANONS:
W następnej zmianie programu wspaniały dramat p. t. **Krwawa arena**

UWAGA:
Wkrótce ukaże się najładniejszy film świata wytwórni Jermoljew-Cinema w Paryżu p. t. **BURZA** w 7 wielkich aktach z mistrzem ekranu **Mozżuchinem** i jego kreacją **Lisenko**

KINO-TEATR „LEGUN“

ul. Dąbrowskiego 10.

Program od soboty 23 do wtorku 26 września b. r.

OBLICZE ŚMIERCI

ze streszczeniem poprzednich serji

4 serja wielkiego filmu amerykańskiego Strzelba i lasso

w roli głównej nie zrównany artysta i akrobata **EDDIE POLO**

Do Sz. Klijenteli m. Częstochowy i okolicy

Magazyn i pracownia Obuwia

A. Sztybelmana

I-sza Aleja Nr. 10.

Z powodu drożyzny wszelkiego rodzaju skóry zawiadamiam Sz. Klijentelę, że postanowiłem od dnia 25 Sierpnia do dnia 20 Września br. sprzedawać wszelkiego rodzaju obuwie męskie, damskie i dziecięce, giemzowe, chromowe, lakierowe, reniferowe, boty, wylogi i buty z cholewami najnowsze fasony, które się znajdują w moim składzie w wielkim wyborze że starego zakupu **po cenie dawniejszej.**

Z poważaniem A. SZTYBELMAN
I Aleja 10.

UWAGA! Z powodu powiększenia warsztatu szewskiego i cholewiarskiego przyjmuje wszelkie obstalunki i wykonywam solidnie i szybko.

Lekarz-Dentysta
St. Parczyński
przyjmuje od 10—1 i od 3—7 wiecz.
Ul. Dąbrowskiego № 11.

Pracownia Gorsetów
p. f. **„Jòzefa”**
III-cia Aleja 54 (parter)

poleca duży wybór gorsetów hygienicznych, pasów brzusznych najnowszego systemu, zalecanych przez doktorów, pasów biodrowych, szelek do prostego trzymania się, biustonoszy, pończochy gumowe i t. p. Przyjmuje obstalunki z własnych i powierzonych materjałów, również reparacje, pranie i przefasonowywanie.
Ceny zniżone.

Za **7000** Mk. na całe **ubranie** męskie z dobrego kortu

Za **3.000** Mk. na całą damską **suknię**

można nabyć w znanej firmie
J. Dawidowicz i S-ka
I Aleja 7. Tel. 74.
Tamże nabyć można korty, bostony, szewioty, wełniane i bawełniane materjały oraz płótna. Nie wierzcie reklamom, lecz przyjdźcie i przekonajcie się.
Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

SZKOŁA TAŃCÓW art. bal. K. Kosteckiego

Przyjmuje zapisy na kurs I-szy II-gi i na kurs najmodniejszych tańców i mazura, codz. do 9 wiecz.
Resursa, Aleja I № 8.

!! Baczność !!

TANIE NIŻ WSZĘDZIE!
Można nabyć w nowootworzonym magazynie obuwia
M. BERMAN
I Aleja 8 w podwórzu prawa strona.
Zaopatrzył swój magazyn na sezon jesienny w najnowsze fasony obuwie: męskiego, damskiego i dziecinnego, lakiery, renifery, brązowe, giemzowe i t. p.
Wyprzedaje wszelkiego rodzaju —obuwia letniego niżej ceny.—
Zawiadamiam również Sz. Klijentelę, iż otworzyłem swój własny warsztat i wykonuję wszelkie obstalunki solidnie i szybko!

Pracownia Kapeluszy Damskich
Karola Goldberg
II-ga Aleja № 38 w bramie II piętro m. 15
WYKONYWAM KAPELUSZE z WŁASNYCH i POWIERZONYCH — — MATERJAŁÓW — —
Posiadam na składzie wybór najnowszych fasonów. Ceny przystępne
UWAGA! Proszę zwracać uwagę na adres.

Potrzebny nauczyciel historji. Wiadomość w „Kurjerze“.

Przyjmuję ucsni i uczenice na stancję. Kościuszki 23 m. 40.

Muzyki uczę tanio. Wiadomość w „Kurjerze“.

Zgubiono kartę powołania wydaną przez P. K. U. w Wieluniu na imię Pawła Pawłowisa.

Nauczyciel przygotowuje do szkół, Kościuszki 13a, I piętro.

Lekcji w zakresie 6-ciu klas po cenach bardzo przystępnych udziela rutynowana korepetytorka. Wiadomość w „Kurjerze“.

Sklep w dobrem punkcie z ładnem mieszkaniem z powodu wyjazdu do Ameryki sprzedam. Cena przystępna. Wiadomość: Wieluńska 40 Sklep Spożywczy.

Zaginął passport wydany przez gm. Kamyk pow. Częstochowskiego na imię Heleny Kawczyńskiej. Łaskawego znalazcę uprasza się o zwrot do „Kurjera Częstoch.“

Wyborowe śliwki węgierki na pudy i funty po cenach przystępnych do sprzedania ul. Mickiewicza 34.

Potrzebne są zdolne panny do pracowni ubiorów dziecięcych pf. „Jadwiga“ ul. Wały 20.

Tkaniny druciane sita i rafy na różne potrzeby, a także siatki druciane, kręcone na ogrodzenia parkanów, bufetów i okien. Wyrób i reparacja materacy drucianych i wycieraczek do nóg. Przyjmuje zamówienia po cenach przystępnych W. Scibirowski, Rynek Wieluński 32, telefon 324.

Fabryka krzyży metalowych Kordeckiego 17, potrzebuje tokarza.

Redaktor i Wydawca: Adam Pasiorkowski. Odbito w Drukarni „UDZIAŁOWEJ“